

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Johdanto

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa kuvataan kokonaisturvallisuuden toimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana.

Hallitus antoi istunnossaan keväällä 2021 Turvallisuuskomitealle tehtäväksi Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päivittämisen. Strategian uudistustyö todetaan myös hallitusohjelmassa "Vahva ja välittävä Suomi - Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma". Työtä on valmisteltu laaja-alaisessa kirjoittajaryhmässä Turvallisuuskomitean sihteeristön johdolla. Valmisteluprosessiin on liittynyt lukuisa määrä julkishallinnon, elinkeinoelämän, järjestöjen ja akateemisen yhteisön kuulemistilaisuuksia sekä haastatteluja ja seminaareja. Turvallisuuskomitea on seurannut ja ohjannut työn valmistelua.

Tausta

Kokonaisturvallisuuden periaatteet päivitetään Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (YTS2024) viidettä kertaa. Ensimmäinen Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia valmistui vuonna 2003. Siinä kuvattiin yhteiskunnan varautumisen uhkamallit, ministeriöiden strategiset tehtävät ja kriisijohtamisen perusteet. Vuoden 2006 strategiassa kiinnitettiin huomiota häiriötilanteiden hallintaan ja varautumisen tueksi esitettiin matriisi erityistilanteisiin varautumista varten. Vuonna 2010 strategian nimi muutettiin Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi. Muutos vastasi yleiseen yhteiskuntakehitykseen, jossa turvallisuustoiminta ulottui uusille alueille, palveluihin ja toimintoihin. Samalla järjestöt otettiin huomioon osana varautumisjärjestelmää. Vuoden 2017 strategia oli käytännöllinen kuvaus yhteisistä ja yleisistä varautumisen periaatteista. Tuossa strategiassa kokonaisturvallisuus kuvattiin ensisijaisesti yhteistoimintamalliksi, jossa toimijat jakavat ja analysoivat turvallisuutta koskevaa tietoa sekä suunnittelevat, harjoittelevat ja toimivat yhdessä. Samalla aiemmasta valtiokeskeisestä kirjoittamistavasta siirryttiin koko yhteiskuntaa kuvaavaan malliin.

Edeltäjänsä tapaan nyt valmistunut strategia kuvaa kokonaisturvallisuuden koko yhteiskunnan asiana. Uutena kokonaisuutena varautumisen lisäksi käsitellään kykyä vastata häiriötilanteisiin ja kriiseihin, eli vastetta. Elintärkeiden toimintojen ja turvallisuustoimijoiden sijasta painotetaan enemmän itse toimintaa. Turvallisuusympäristön muutos, Suomen Nato-jäsenyys sekä kriiseistä saadut opit puoltavat kehitysaskelta. Koronapandemia koetteli

suomalaista kokonaisturvallisuusmallia. Tuosta pitkäkestoisesta ja poikkeusoloja vaatineesta kriisistä saatiin useita tärkeitä havaintoja ja oppeja järjestelmämme kehittämiseksi. Muut vakavat häiriötilanteet, kuten kaasuputken vaurioituminen, välineellistetty maahantulo ja energiamarkkinoiden heilahtelut ovat nostaneet esiin monia kehittämisehdotuksia. Myös Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan kerätyt opit huomioidaan parantamistyössä. Valtioneuvostossa on käynnistetty lukuisia hankkeita, joilla tehtyihin havaintoihin vastataan.

Suomen Nato-jäsenyyden ja turvallisuustilanteen muutoksen myötä suomalainen kokonaisturvallisuuden toimintamalli kerää osakseen laajaa kiinnostusta myös kansainvälisesti. Suomi pyrkii myös itse edistämään varautumisajattelua osana eurooppalaisia toimintamalleja. Strategiassa malli onkin pyritty kuvaamaan siten, että se on myös kansainvälisesti ymmärrettävissä ilman syvällistä perehtymistä Suomen lainsäädäntöön tai yhteiskuntarakenteisiin. Myös Euroopan unionin ja Naton merkitystä kokonaisturvallisuudelle pyritään avaamaan.

Strategian kirjoittamistyössä on tukeuduttu Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon ja puolustuselontekoon. Yhdenmukaisuus kokonaisturvallisuuden kannalta keskeisten asiakirjojen, kuten Kansallisen riskiarvion kanssa on pyritty varmistamaan. Uusien kokonaisuuksien laadinnassa on hyödynnetty muun muassa eurooppalaista kriisinhallintastandardia (SFS-EN ISO 22361:2022) sekä Naton kriisivastejärjestelmän käsikirjaa.

Oleellinen osa strategian toimeenpanoa on sen toteutumisen seuranta. Suomessa kokonaisturvallisuuden raportointi toteutetaan vuosittain Yhteiskunnan turvallisuusraportilla sekä säännöllisesti julkaistavilla muilla katsauksilla. Niiden kautta valtiojohto ja muut keskeiset toimijat pidetään tietoisena suomalaisen yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tilasta.

Tavoitteet

Lausuntokierroksen tarkoituksena on kerätä kokonaisturvallisuuden toimijoilta mahdollisimman laaja-alaisesti näkemyksiä strategialuonnoksen kehittämiseksi ja viimeistelemiseksi.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia on tarkoitus hyväksyä valtioneuvoston periaatepäätöksenä loppuvuodesta 2024.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään 9.9.2024. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Ministeriöitä ja muita VAHVA-käyttäjiä pyydetään viemään lausuntonsa lisäksi VAHVAAan asialle VN/12457/2021.

Myös jakelulistan ulkopuoliset tahot voivat halutessaan antaa lausuntonsa.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet ->

Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja julkaistaan [Lausuntopalvelu.fi](https://lausuntopalvelu.fi):ssä

Aikataulu

Lausunnot tulee antaa **viimeistään maanantaina 9.9.2024**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

Pääsihteeri Petteri Korvala p.0295140700

Yleissihteeri Christian Perheentupa p. 0295140702

Yhteydenotot sähköpostitse: turvallisuuskomitea@gov.fi

Liitteet:

[YTS 2024 Luonnos_Lausuntokierrokselle.pdf](#)

Jakelu:

Eduskunnan kanslia
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto ry
Etelä-Karjala hyvinvointialue
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaa hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savo hyvinvointialue
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Helsingin kaupunki
Huoltovarmuuskeskus
Huoltovarmuusneuvosto
HUS-yhtymä
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kainuun hyvinvointialue

Kainuun liitto
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Suomen liitto
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kymenlaakson liitto
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Lapin hyvinvointialue
Lapin liitto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Maanpuolustuskoulutusyhdistys
Naisjärjestöjen keskusliitto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Ortodoksinen kirkko
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaa hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisihallitus
Puolustusministeriö
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päijät-Hämeen liitto
Pääesikunta
Rajavartiolaitos
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan hyvinvointialue
Satakuntaliitto

Sisäministeriö
Sisäministeriön pelastusosasto
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Suojelupoliisi
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Pankki
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK ry
Suomen Punainen Risti
Tasavallan presidentin kanslia
Tulli
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston kanslian EU-asioiden osasto
Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Varsinais-Suomen liitto
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

Perheentupa Christian
Turvallisuuskomitean sihteeristö

Perheentupa Christian
Turvallisuuskomitea